

Sygnatura akt I C 826/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 04-04-2018 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bartłomiejczak

Protokolant: st.sekr.sąd. Teresa Konieczka

po rozpoznaniu w dniu 28-03-2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. Ł.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.

o zapłatę

1. oddala powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Koninie kwotę 2.534,14 zł (dwa tysiące pięćset trzydzieści cztery złote czternaście groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSR Magdalena Bartłomiejczak

Sygnatura akt I C 826/17

UZASADNIENIE

Powód D. Ł. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej (...) S.A. w G. wnosił o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 6.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 listopada 2015 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 23 marca 2007 r. do dnia wniesienia pozwu, wraz z kosztami zastępstwa procesowego powiększonymi o kwotę 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu podano, że powód jest właścicielem nieruchomości położonej w S., na której posadowiona jest infrastruktura elektroenergetyczna. Powód podał, że nie została ustanowiona w związku z infrastrukturą żadna służebność, w szczególności służebność przesyłu. Wskazał, że dnia 23 lutego 2015 r. wezwał pozwaną do uregulowania stanu prawnego infrastruktury posadowionej na jego nieruchomości. Wskazał nadto, iż w odpowiedzi na jego pismo, pozwana przesłała mu propozycję uregulowania stanu prawnego poprzez jednorazową zapłatę kwoty 2.300 zł.

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w G. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana przyznała, że przez nieruchomość powoda położoną w miejscowości S. przez działki nr (...), przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0, 4 kV, oraz przyłącze kablowe niskiego napięcia. Zdaniem pozwanej Skarb Państwa i poprzednik prawny pozwanej nabyli przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu. Pozwana podała, że doszło do przeniesienia posiadania przez

Skarb Państwa na rzecz poprzednika prawnego pozwanej poprzez wydanie decyzji z dnia 17 listopada 1997 r. przez Wojewodę (...) o nabyciu z tym dniem przez dotychczasowego zarządcę tj. Przedsiębiorstwo (...) prawa użytkowania wieczystego gruntu Skarbu Państwa oraz nabyciu na własność Zakładu (...), budynków i urządzeń trwale związanych z gruntem i w ocenie pozwanej decyzja wojewody może być uznana za dokument potwierdzający fakt uprzedniego przeniesienia posiadania i państwowa osoba prawna, która do dnia 5.12.1990 r. wykazywała zarząd mieniem państwowym, z tym dniem jako posiadacz nieruchomości została uwłaszczona może wskazać tą decyzją przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa. Zaznaczono przy tym, że decyzja wojewody była konsekwencją wcześniejszego Zarządzenia nr (...) Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r. na podstawie którego przekształcono Zakład (...) w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa – Zakład (...) S.A z siedzibą w K. i zarządzeniem tym zostały nieodpłatnie przekazane budynki, budowle i urządzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód jest właścicielem nieruchomości położonej w obrębie S., gmina S.. Nieruchomość ta, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...), składa się z działek o numerach geodezyjnych (...) i została przez powoda nabyta na podstawie umowy darowizny z dnia 29 stycznia 2005 r. (Rep. A. nr (...)).

(Dowód : wydruk z podsystemu dostępu do Centralnej Bazy Danych Ksiąg wieczystych – wydruk księgi wieczystej nr (...) k. 10-18, księga wieczysta nr (...))

Na działce (...) istnieje linia napowietrzna średniego napięcia 15kV relacji B. – B., o długości 339 m wraz z czterema słupami podtrzymującymi tę linię oraz napowietrzna linia niskiego napięcia 0, 4 kV, o długości 140 m, zasilana ze stacji transformatorowej o numerze (...) wraz z trzema słupami podtrzymującymi tę linię. Linie te pobudowane zostały w latach 60 – tych podczas powszechnej elektryfikacji, istniały w 1976 r. w momencie rozbudowy linii nN w miejscowości S.. Na ww. działce nr (...) znajduje się również przyłączy kablowe nN, pobudowane w 1981 r., która zasilają tylko nieruchomość powoda

Na działce nr (...) znajduje się linia średniego napięcia 15kV wraz z jednym słupem pojedynczym żelbetonowym w układzie trójkątnym o trzech przewodach, będąca powiązaniem liniowym S. – S., która została pobudowana w 1970 roku.

Powyższa infrastruktura elektroenergetyczna na przedmiotowych działkach jest własnością pozwanej spółki. Linie te były eksploatowane, o czym świadczą protokoły odbioru (k.63, 65) oraz dokumentacja powykonawcza (k. 56-62, 64). Także obecnie linie te są wykorzystywane przez pozwaną i eksploatowane.

(Dowód : zeznania świadka M. W. k. 105-106 , opinia biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego J. L. wraz z załącznikami k. 115-148, przesłuchanie powoda k. 201-201v.)

Przebieg linii znajdujących się na nieruchomości powoda nie zmienił się, mimo że po przeniesieniu transformatora na inną posesję usunięto 1 słup. Poprzednicy prawni powoda i sam powód nie żądali usunięcia urządzeń elektroenergetycznych znajdujących się na nieruchomości.

(Dowód: przesłuchanie powoda k. 201-201v)

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości bez waloryzacji za okres od 23 marca 2007 r. do 23 marca 2017 r. wynosi 5.045, 77 zł.

(Dowód : opinia biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego J. L. wraz z załącznikami k. 115-148, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego J. L. wraz z załącznikami k.187- 188)

Pismem z dnia 23 listopada 2013 r. powód wezwał pozwaną do uregulowania stanu prawnego nieruchomości, w którym wniósł o ustanowienie służebności przesyłu, ewentualnie o usunięcie słupów z nieruchomości powoda, a ponadto o zapłatę kwoty 80.000 zł tytułem uiszczenia należności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości

za okres ostatnich 10 lat. W odpowiedzi na powyższe pozwana zaproponowała ustanowienie służebności przesyłu dla działki o numerze (...), przez którą przebiega linia SN (wraz ze słupem) zasilająca stację transformatorową (...), za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 2.300 zł. Propozycja pozwanej nie uzyskała akceptacji powoda.

(Dowód : wezwanie z dnia 23 listopada 2015 r. k. 18, pismo pozwanej z dnia 14.01.2016 r. wraz z załącznikami k. 23, pismo powoda z dnia 11.02.2016 r. k. 24, pismo pozwanej z dnia 14.04.2016 r. k. 25-26)

Pozwana (...) S.A jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego, które do dnia 31.12.1968 r. nosiło nazwę Zakład (...), który to Zakład od 1.01.1969 r. został włączony do Zakładów (...) w P. i od 1.06.1978 r. w ramach przedsiębiorstwa (...) w P., zakład (...) działał według zasad wewnętrznego pełnego rozrachunku gospodarczego

(Dowód : odpis z księgi pamiątkowej k.70, zarządzenie nr 14 z dnia 1.06.1978 r. k.71-72)

Sąd Rejonowy w P.postanowieniem z dnia 27.02.1985 r. (sygn. PP 155) wpisał do rejestru zmianę nazwy Zakładów (...) przedsiębiorstwo Państwowe w P. na (...) O. w P.

(Dowód : odpis postanowienia Sądu Rejonowego w P.z 27.02.1985 r. k. 73)

Zarządzeniem Ministra Przemysłu nr (...) z 16.01.1989 r. z dniem 1.01.1989 r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...).

(Dowód : odpis zarządzenia z 16.01.1989 r. k.74v.-75)

W dniu 12.07.1993 r. aktem notarialnym rep. A nr (...) doszło do przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Z. w K. z siedzibą w K. w jednoosobową spółkę akcyjną pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna.

(Dowód : akt notarialny rep. A nr (...) k. 76-82 , zarządzenie nr 194/Org.93 z 9.07.1993 r. k. 83-84)

Dalej postanowieniem z dnia 1.08.1993 r. (sygn. akt H-1138) Sąd Rejonowy w K.wpisał do rejestru Zakład (...) S.A” wykreślając postanowieniem z dnia 1.08.1993 r. (sygn. akt PP 131) Zakład (...) w K., który w dniu 27.06.1996 r zmienił nazwę na (...) Spółka Akcyjna w K..

(Dowód : postanowienia Sądu Rejonowego w K.z 01.08.1993 r., sygn. akt PP 131 k. 85)

Postanowieniem z dnia 22.12.2004 r. (sygn. akt PO.XXII NS-REJ KRS/(...) Sąd Rejonowy w P.dokonał wpisu połączenia przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej (...) S.A w K. ” na spółkę przejmującą (...) S.A w G.”

(Dowód : odpis postanowienia Sądu Rejonowego w P.z 22.12.1996 r. sygn. PO-XXII NS – REJ.KRS/(...) k. 88)

Postanowieniem z dnia 31.12.2004 r. Sąd Rejonowy w G. (sygn. akt GD XII NS-REJ. KRS/(...)/ wpisał do rejestru zmianę nazwy (...) S.A w G.” na (...) S.A”

(Dowód : postanowienie Sądu Rejonowego w G.z 31.12.2004 r. sygn. GD.XII NS-REJ.KRS/(...) k. 89)

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego G. P. z 6.07.2007 r. (sygn. akt GD.VII-REJ. KRS/(...) (...) S.A w G. przekształcił się w spółkę (...) Spółka Akcyjna.

(Dowód : postanowienie Sądu Rejonowego w G. z 06.07.2007 r. sygn. GD.VII NS-REJ.KRS/(...) k. 90-91)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, których treść nie była przez strony kwestionowana, zeznań powoda oraz świadka M. W., opinię biegłego rzeczoznawcy majątkowego wraz z opinią uzupełniającą.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania powoda, jako zbieżne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W dacie przekazania nieruchomości umową darowizny urzędzenia były już posadowione. Powód potwierdził w swoich zeznaniach okresowe przeglądy i kontrolę oraz orientacyjny czas posadowienia infrastruktury na jego gruncie.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchiwanego w sprawie świadka, który potwierdził okoliczność posadowienia na nieruchomości powoda urządzeń energoelektrycznych, niezakłóconego użytkowania przez pozwaną z infrastruktury technicznej, usadowienia i braku ingerencji w trasę przebiegu linii napięcia, wykonywania standardowych konserwacji. Zeznania te korespondowały z zeznaniami powoda i dokumentami.

Na wniosek strony powodowej Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy majątkowego celem ustalenia wysokości odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda za okres od 23 marca 2007 r. do 23 marca 2017 r. Jakkolwiek biegły wyliczył wysokość rocznego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, a przy tym opinię sporządził w sposób rzetelny, w pełni zasługujący na obdarzenie jej walorem wiarygodności, poddającej się pozytywnej weryfikacji w oparciu o kryteria takie jak zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy sporządzającego, podstawy teoretyczne opinii, a także sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych wniosków, ostatecznie nie została ona wykorzystana przy wydawaniu rozstrzygnięcia wobec skuteczności podnoszonych przez stronę pozwaną zarzutów zasiedzenia przez jej poprzednika prawnego prawa służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd zważył, co następuje :

Roszczenie powoda dotyczące zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości ma swoje oparcie w przepisach 224 § 2 k.c. i okolicznością bezsporną jest to, że właściciel rzeczy może żądać wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy także względem posiadacza służebności (art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 230 k.c. i art. 352 § 2 k.c.). Problematyka rozliczeń pomiędzy właścicielem rzeczy a posiadaczem rzeczy dotyczy sytuacji „bezumownego korzystania” i w realiach przedmiotowej sprawy, pozwana nie przedstawiła dokumentów świadczących o posiadaniu przez nią tytułu prawnego, pozwalającego na korzystanie z nieruchomości powoda w zakresie wynikającym z przebiegu linii energetycznych po nieruchomości stanowiącej własność powoda. Pozwana taki tytuł wywodziła z zasiedzenia służebności gruntowej, odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu. Na tę okoliczność powołano się na fakt, iż przed 1.02.1989 r. poprzednikiem prawnym pozwanej był Skarb Państwa, działający przez przedsiębiorstwo państwowe, które działało w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Celem wykazania owego następstwa prawnego w zakresie własności linii energetycznych oraz posiadania służebności pozwana załączyła do akt stosowne dokumenty.

W pierwszej kolejności należało więc rozważyć zasadność poniesionego w odpowiedzi na pozew zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w kwestii dopuszczalności ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż w postępowaniu o zasiedzenie. Możliwość taką – w sytuacji gdy ustalenie tego faktu nie jest przedmiotem sprawy, lecz stanowi jedynie przesłankę rozstrzygnięcia dopuścił w uchwale składu 7 sędziów z 10.02.1951 r., sygn. C 741/50, Lex nr 505368 oraz w późniejszych orzeczeniach np. wyrok SN z 12.12.2008 r., II CSK 389/08, Lex nr 484715.

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie w wypadku gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Przykładem trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości z której korzysta posiadacz służebności jest także linia energetyczna, która z chwilą przyłączenia jej do sieci weszła w skład przedsiębiorstwa. Sąd Najwyższy stwierdził, że wymagania określone w art. 292 k.c. spełnia każde urządzenie materialne odpowiadające treści służebności pod względem gospodarczym, umożliwiające korzystanie z cudzej nieruchomości i usytuowane na obcej nieruchomości lub w inny sposób wkraczające w jej sferę (zob. uzasadnienie postanowienia z 4.10.2006 r., II CSK 119/06, Lex nr 447190). O stanie posiadania prowadzącym do zasiedzenia służebności polegającej na korzystaniu z linii wysokiego napięcia decyduje przede wszystkim przebieg linii nad nieruchomością obciążoną,

a nie umiejscowienie na tej nieruchomości słupa podtrzymującego przewody (zob. uzasadnienie wyroku SN z 19.05.2004 r., III CK 496/02, Lex nr 152776). Wreszcie należy zauważyć, że przepis art. 292 k.c. stanowi że do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie, przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się jedynie odpowiednio, tym samym posiadanie to ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. W przypadku oceny posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym było, iż w istocie służebność jest wykonywana. Przez urządzenia znajdujące się na nieruchomości powoda przesyłana jest energia elektryczna, w tym także do tych nieruchomości. Z pewnością można stwierdzić, że widoczne było korzystanie z tej nieruchomości skoro na przestrzeni lat 70 i 80 prowadzone były modernizacje i rozbudowa linii energetycznej. Również w ostatnich okresach jest ona eksploatowana. W tej sytuacji został spełniony wymóg korzystania z „trwałego i widocznego urządzenia” o którym mowa w art. 252 k.c.

Wskazując bieg rozpoczęcia zasiedzenia, Sąd miał na uwadze zgromadzony w sprawie materiał, w szczególności zeznań M. W. wynika, że na działce (...) obiekty energetyczne powstały w latach 60 do 1976 roku, zaś przyłącze kablowe znajdujące się na tej działce powstało w 1981 roku. Natomiast linia energetyczna na działce nr (...) powstała w 1970 roku. Zeznania te korespondowały z protokołami odbioru (k.63, 65) oraz dokumentacją powykonawczą (k. 56-62, 64).

W tych okolicznościach należało przyjąć, iż bieg terminu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności nazywanej obecnie służebnością przesyłu, rozpoczął się w dniach, które odpowiadały najdalszym okresom wynikającym z przedmiotowych dokumentów tj. :

- od dnia 06 kwietnia 1976 r. (linia SN i linia nN na działce nr (...)),

- od dnia 30 maja 1981 r. (przyłącze kablowe na działce (...)),

- od dnia 05 czerwca 1970 r. (linia SN na działce nr (...)).

Od tych okresów doszło do rozpoczęcia korzystania z nieruchomości powoda w sensie służebności, która odpowiada aktualnej służebności przesyłu.

Istotnym jest przy tym, iż w tym okresie obowiązywał art. 128 k.c., który przewidywał zasadę jednolitego funduszu własności państwowej i to Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe było posiadaczem urządzeń przesyłowych i cudzej nieruchomości, na której je posadowiono i tylko Skarb Państwa mógł nabyć przez zasiedzenie służebność gruntową przesyłu. Innymi słowy beneficjentem działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa państwowe, które prowadziły do nabycia praw w wyniku zasiedzenia, w tym także zasiedzenia służebności gruntowej był Skarb Państwa (zob. uchwała SN z 22.10.2009 r., III CZP 70/09, Lex nr 522990).

Do nabycia służebności przez zasiedzenie konieczny jest upływ czasu, który wynosi dwadzieścia lat uzyskaniu posiadania w dobrej wierze albo trzydzieści lat – przy uzyskaniu posiadania w złej wierze (art. 172 k.c.). Należy zauważyć, iż powyższe terminy zostały wprowadzone ustawą z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. z 1990 r., Nr 55, poz. 321 ze zm.). Poprzednio wynosiły one dziesięć lat (przy dobrej wierze) i dwadzieścia lat (przy złej wierze). Te terminy nadal mają zastosowanie w tych sytuacjach, gdy zasiedzenie nastąpiło jeszcze przed wejściem w życie wymienionej ustawy tj. przed 1.10.1990 r. Jeżeli natomiast bieg zasiedzenia rozpoczął się, lecz nie zakończył przed 1.10.1990 r., zastosowanie mają terminy dwudziestoletni i trzydziestoletni (art. 9 cyt. ustawy).

Analizując charakter posiadania Skarbu Państwa, Sąd stoi na stanowisku, iż nie można uznać aby było ono posiadaniem w dobrej wierze. Nie zostało bowiem wykazane aby poprzednik prawny pozwanej, budując na gruntach, które są obecnie własnością powoda linie energetyczne dysponował w tym zakresie decyzją administracyjną lub zawartą z właścicielami gruntu umową dotyczącą korzystania z nieruchomości.

Sąd uznał, że w przypadku zasiedzenia służebności odnoszącego się do linii SN na działce nr (...), bieg termin zasiedzenia rozpoczął się w dniu 05 czerwca 1970 r. i upłynął w dniu 05 czerwca 1990 r. W tym przypadku zastosowanie miał 20-letni termin zasiedzenia, skoro bieg terminu zasiedzenia zakończył się przed 1.10.1990 r. Natomiast w przypadku przyłącza kablowego na działce nr (...), to z uwagi na fakt, iż na dzień 1.10.1990 r. bieg 20-letniego terminu zasiedzenia (który rozpoczął się w dniu 30 maja 1981 r.) jeszcze nie upłynął do jego obliczenia – zgodnie z art. 9 cyt. ustawy - zastosowanie miał 30-letni termin zasiedzenia, a ten upłynął w dniu 30 maja 2001 r. Podobnie w przypadku linii SN relacji B. – B. oraz linii nN znajdujących się na działce nr (...), bieg 20-letniego terminu zasiedzenia (który rozpoczął się w dniu 06 kwietnia 1976 r.) jeszcze nie upłynął do jego obliczenia – zgodnie z art. 9 cyt. ustawy - zastosowanie miał 30-letni termin zasiedzenia, a termin ten upłynął w dniu 06 kwietnia 2006 r.

W przypadku obiektów energetycznych umiejscowionych na działce nr (...) zasiedzenie nastąpiło jeszcze na rzecz Skarbu Państwa, z kolei w przypadku linii energetycznych znajdujących się na działce (...) oraz w przypadku znajdującego się na tej działce przyłącza kablowego, zasiedzenie ich służebności nastąpiło w okresie funkcjonowania poprzednika prawnego pozwanej.

Spornym w niniejszej sprawie było to czy przedsiębiorstwo energetyczne (pозwana) mogła doliczyć do swojego okresu posiadania, okres posiadania Skarbu Państwa w kontekście zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Ugruntowany jest już pogląd Sądu Najwyższego, że osoba prawna, która przed 1.02.1989 r. mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1.02.1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to odnosiło się przede wszystkim do tych przedsiębiorstw państwowych, w tym także do przedsiębiorstw energetycznych, które do 1.02.1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, w istocie będąc więc dzierżycielami w stosunku do Skarbu Państwa, co uniemożliwiało im, podobnie jak w przypadku art. 128 k.c., nabycie na swoją rzecz własności i innych praw rzeczowych. Dopiero po zmianach kodeksu cywilnego z dniem 1.02.1989 r. dla państwowych osób prawnych stworzono możliwość nabywania dla siebie własności nieruchomości i innych praw rzeczowych (np. uzasadnienie postanowienia SN z 13.10.2011 r., V CSK 502/10, Lex nr 1096048, z 25.01.2006 r., I CSK 11/05, Lex nr 181257).

Przedsiębiorca energetyczny może doliczyć do swojego (i swoich poprzedników prawnych) okresu posiadania, okres posiadania Skarbu Państwa (jako poprzednika w posiadaniu) o ile zostaną spełnione przesłanki wymienione w art. 176 § 1 k.c.. Dotyczy to przede wszystkim obowiązku udowodnienia przez przedsiębiorcę energetycznego, że doszło do przeniesienia posiadania na rzecz jego lub jego poprzedników prawnych przez Skarb Państwa (postanowienie SN z 13.06.2013 r., IV CSK 672/12, Lex nr 1360293). Zdaniem Sądu pozwana poprzez przedłożenie dokumentów wykazała przejmowanie przez kolejne podmioty wszelkich praw i obowiązków swoich poprzedników, w tym także służebności, powstałej na rzecz Skarbu Państwa, a także służebności, która jest faktycznie wykonywana na nieruchomościach powoda. Takim dowodem przeniesienia służebności jest przede wszystkim zarządzenie nr 32/ORG/89 Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. w sprawie utworzenia (...)

(...) K., w którym przydzielono utworzonemu przedsiębiorstwu składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa działającego pod nazwą (...) O.(...), w zakresie obejmującym jako bazę stan posiadania Zakładu (...) w K. (vide k.74v). Nie ulega przy tym wątpliwości, iż przed tą datą służebność była wykonywana, gdyż energia elektryczna była przesyłana, prowadzone były prace konserwacyjne i modernizacyjne. Natomiast dołączone przez pozwaną dokumenty odnoszące się do przekształceń przedsiębiorstw energetycznych stanowią dowód tego, że kolejne firmy weszły w prawa i obowiązki swoich poprzedników.

Reasumując uznano, że zarzut zasiedzenia służebności gruntowej, który odpowiada w swej treści służebności przesyłu był zasadny, skoro w przypadku linii przesyłowych umiejscowionych na działce (...) zasiedzenie to nastąpiło na rzecz Skarbu Państwa i jednocześnie zostało przez pozwaną wykazane następstwo prawne w zakresie dotyczącym nabycia od Skarbu Państwa służebności gruntowej. Natomiast w przypadku urządzeń infrastruktury energetycznej

znajdujących się na działce (...), posiadanie tej służebności przejmowały kolejne podmioty tak, że zakończenie biegu terminu zasiedzenia przypadło w okresie funkcjonowania poprzedników prawnych powoda.

W następstwie tego, iż zarzut zasiedzenia podlegał uwzględnieniu, za bezpodstawne należy uznać żądania o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie, gdyż pozwana dysponuje tytułem prawnym do korzystania z tej nieruchomości, wobec czego powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zasądził od powoda na rzecz pozwanej poniesione przez nią koszty procesu na które składało się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1.800 zł (w oparciu o §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) w zw. §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667) oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Nieuiszczone koszty sądowe, tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa, stanowiące wynagrodzenie biegłego ponad uiszczoną zaliczkę stanowią kwotę 2.534, 14 zł. Biorąc pod uwagę wynik postępowania i zasadę rozliczenia kosztów oraz treść art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398), Sąd nakazał pobrać od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Koninie kwotę 2.534, 14 tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postaci wynagrodzenia biegłego sądowego za sporządzenie opinii.

SSR Magdalena Bartłomiejczak